

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18414

Θέμα 320^{όν} Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 663-682**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΚΡ. Ὅστις δ' ὑπερβάς ἢ νόμους βιάζεται
ἢ τούπιτάσσειν τοῖς κρατοῦσιν νοεῖ,
οὐκ ἔστ' ἐπαίνου τοῦτον ἐξ ἐμοῦ τυχεῖν. 665
Ἄλλ' ὄν πόλις στήσειε, τοῦδε χρῆ κλύειν
καὶ σμικρὰ καὶ δίκαια καὶ τάναντία.
Καὶ τοῦτον ἂν τὸν ἄνδρα θαρσοίην ἐγὼ
καλῶς μὲν ἄρχειν, εὖ δ' ἂν ἄρχεσθαι θέλειν,
δορὸς τ' ἂν ἐν χειμῶνι προστεταγμένον 670
μένειν δίκαιον κάγαθὸν παραστάτην.
Ἄναρχίας δὲ μείζον οὐκ ἔστιν κακόν·
αὕτη πόλεις ὄλλυσιν, ἧδ' ἀναστάτους
οἴκους τίθησιν, ἧδε συμμάχου δορὸς
τροπὰς καταρρήγνυσι· τῶν δ' ὀρθουμένων 675
σώζει τὰ πολλὰ σώμαθ' ἢ πειθαρχία.
Οὕτως ἀμυντέ' ἐστὶ τοῖς κοσμουμένοις,
κοῦτοι γυναικὸς οὐδαμῶς ἤσσητέα·
κρεῖσσον γάρ, εἴπερ δεῖ, πρὸς ἄνδρὸς ἐκπεσεῖν,
κοῦκ ἂν γυναικῶν ἤσσονες καλοῖμεθ' ἂν. 680
- ΧΟ. Ἡμῖν μὲν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλέμμεθα,
λέγειν φρονούντως ἄν λέγεις δοκεῖς πέρι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὅστις δ' ὑπερβάς ... κάγαθὸν παραστάτην.****(Μονάδες 30)**

Αν όμως κάποιος αυθαιρετώντας ή παραβιάζει τους νόμους ή σκέφτεται (σχεδιάζει) να δίνει εντολές σε αυτούς που κυβερνοῦν, δεν είναι δυνατόν αυτός να επαινεθεί

από εμένα. Αλλά όποιον η πόλη εκλέξει άρχοντα, πρέπει να τον υπακούουν (όλοι) και για τα μικρά και για τα δίκαια και για τα αντίθετά τους. Κι εγώ θα μπορούσα να πιστέψω ότι ένας τέτοιος άνδρας θα είχε τη θέληση και να κυβερνά καλά και να κυβερνάται (καλά) και ότι στη θύελλα της μάχης θα έμενε δίκαιος και πιστός σύντροφος αν έχει παραταχθεί (δίπλα σε κάποιον).

2. Πώς εκπληρώνεται η κατάρα του Οιδίποδα στην περίπτωση των δύο γιων του, του Ετεοκλή και του Πολυνείκη;

(Μονάδες 10)

Σε σωζόμενο απόσπασμα της Θηβαΐδας αναφέρεται ότι ο Οιδίποδας καταράστηκε τους δυο γιους του να μοιράσουν την κληρονομιά του με σπλισμένο χέρι και να κατεβούν στον Αδη αλληλοσφαγμένοι, επειδή είχαν παραβεί την εντολή του να μη χρησιμοποιήσουν ποτέ το ασημένιο τραπέζι του Κάδμου και το χρυσό κύπελλο (δέπας), με το οποίο έπινε κρασί ο Λάιος.

Τα δύο αδέρφια, Πολυνείκης και Ετεοκλής, συμφώνησαν να βασιλέψουν διαδοχικά ανά ένα χρόνο. Πρώτος βασιλέψε ο Ετεοκλής, ο οποίος όμως αρνήθηκε να παραδώσει την εξουσία στον Πολυνείκη. Ο Πολυνείκης έφυγε από τη Θήβα και πήγε στο Άργος, όπου παντρεύτηκε την κόρη του βασιλιά Άδραστου. Μαζί με τον πεθερό του και άλλους πέντε Αργείους ηγεμόνες εκστράτευσε εναντίον της Θήβας, για να διεκδικήσει την εξουσία. Οι επτά Αργείοι αρχηγοί τάχθηκαν απέναντι από τους επτά Θηβαίους ήρωες που υπερασπίζονταν τις επτά πύλες της Θήβας. Απέναντι από τον Ετεοκλή ήταν ο Πολυνείκης. Η τελική μονομαχία των δύο αδερφών επιβεβαίωσε την κατάρα του Οιδίποδα. Τα δύο αδέρφια έπεσαν αλληλοσκοτωμένα μπροστά στα τείχη της πόλης, η οποία όμως σώθηκε.

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>μείζον</i>	α) <i>άδικος</i>
2. <i>άναρχία</i>	β) <i>έχθρός</i>
3. <i>έπαινος</i>	γ) <i>άταξία</i>
4. <i>σύμμαχος</i>	δ) <i>κρείττον</i>
5. <i>δίκαιος</i>	ε) <i>πειθαρχία</i>
	στ) <i>έλασσον</i>
	ζ) <i>ψόγος</i>

(Μονάδες 5)

1. στ)

2. ε)

3. ζ)

4. β)

5. α)

Περισσεύουν τα γ) και δ).

β) καταστήσω, κτενώ, θρέψω, υπερβάς, ἄρχειν: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

(Μονάδες 5)

καταστήσω → επανάσταση

κτενώ → ανθρωποκτονία

θρέψω → ευτραφής

υπερβάς → σύμβαση

ἄρχειν → ἵππαρχος

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος